

Stanowisko Ogólnopolskiej Federacji Organizacji Pozarządowych w sprawie rządowej propozycji wyrównania strat w odpisie 1%

Od 18 lat polscy podatnicy mogą przekazać 1% podatku dochodowego od osób fizycznych (PIT) na rzecz organizacji pożytku publicznego. W 2021 roku skorzystało z tego prawa 15,3 mln podatników, a łączna przekazana przez nich kwota wyniosła 972,7 mln zł. W ten sposób obywatele mogą decydować na jakie cele pożytku publicznego trafia część podatku należnego państwu. To przejaw troski o dobro wspólne i forma wpływu obywateli na funkcjonowanie państwa. Dla organizacji pożytku publicznego odpis 1% to ważne źródło finansowania działalności, ale także wyraz społecznego zaufania. Polski Ład, głównie poprzez podniesienie kwoty wolnej od podatku z 8 tys. do 30 tys. zł, spowodował, że kilka milionów podatników utraci, począwszy od 2023 roku, prawo do przekazywania 1% PIT. W konsekwencji zmniejszy się obywatelskie wsparcie dla ponad 9 tysięcy organizacji pożytku publicznego.

24 marca b.r. roku rząd przedstawił projekt ustawy o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych oraz niektórych innych ustaw, która ma zastąpić Polski Ład. Propozycja rządu pogłębia negatywne skutki dla odpisu 1%. Utrzymuje bowiem kwotę wolną od podatku na poziomie 30 tys. złotych, ale podstawowa stawka PIT ma zostać zmniejszona z 17 do 12%, co, jak szacuje sam rząd, spowoduje, że liczba osób niepłacących podatku zwiększy się dwukrotnie. O kolejne kilka milionów zmniejszy się zatem liczba podatników mających prawo do dokonania odpisu 1%, a o kilkaset milionów złotych spadną wpływy organizacji pożytku publicznego. Rząd oszacował, że ogólna kwota odpisu zmniejszy się w 2023 roku o 20% w porównaniu z rokiem 2022, eksperci szacują, że może być to spadek nawet o ponad 30%.

Dlatego cieszą nas intencje rządu, który pozbawiając milionów obywateli prawa do dokonania odpisu 1%, chce zrekompensować utracone z tego tytułu wpływy organizacji pożytku publicznego. Jednak zaproponowany, we wspomnianym projekcie ustawy, mechanizm wyrównawczy jest naszym zdaniem nie do przyjęcia. Przede wszystkim dlatego, że nie uwzględnia rzeczywistych strat poniesionych przez konkretne organizacje pożytku publicznego. Projekt rządowy zakłada, że wyrównanie - począwszy od 2023 roku - będzie proporcjonalne do udziału kwoty pozyskanej przez organizację w danym roku do ogólnej puli 1%. Nie określa jednak, co będzie podstawą do wyliczenia rekompensaty, czy kwota pozyskana przez konkretną organizację w roku bazowym, czyli 2022, czy też kwota stanowiąca różnicę pomiędzy ogólną pulą środków zebranych w 2022 i w kolejnych latach. Przyjęcie jako podstawy wyrównania kwoty pozyskanej indywidualnie w 2022 roku może pozbawić ponad 80% organizacji pożytku publicznego możliwości uzyskania jakiegokolwiek rekompensaty, niezależnie od wielkości realnie poniesionych strat. Z kolei odniesienie kalkulacji do ogólnej straty w kolejnych latach spowoduje, że organizacje otrzymają rekompensatę nawet w sytuacji, w której nie tylko nie poniosły straty, ale ich wpływy się zwiększyły. Co istotne, propozycja zawarta w projekcie, dotyczy jedynie wpływów z odpisu 1%, nie rekompensuje w żaden sposób pozbawienia milionów Polek i Polaków prawa do jego dokonywania.

Wierząc w to, że rząd chce zrekompensować niekorzystne skutki zmian podatkowych dla odpisu 1%, proponujemy, aby wspólnie wypracować mechanizm wyrównawczy, który byłoby korzystny dla obywateli, dla organizacji pożytku publicznego, a także dla państwa. Możliwych rozwiązań jest co najmniej kilka, począwszy od uwzględniania realnych strat poniesionych przez organizacje, poprzez zwiększenie wysokości odpisu, co rekompensowałoby straty finansowe, aż po stworzenie mechanizmu, który dawałby możliwość decydowania o przeznaczeniu wyrównania

przez podatników, który zmiany podatkowe pozbawiły możliwości dokonywania odpisu. Ogólnopolska Federacja Organizacji Pozarządowych deklaruje gotowość do takich wspólnych prac.

Pod listem podpisały się już:

1. Stowarzyszenie "Cała Naprzód"
2. Polska Fundacja im. Roberta Schumana
3. Towarzystwo Rodzin Wielodzietnych - Krosno
4. Fundacja Przekraczać Granice
5. Stowarzyszenie na rzecz Rozwoju Jasienia JASIENIAKI
6. Fundacja Rozwoju Lokalnego Parasol
7. Stowarzyszenie Działań Lokalnych Spichlerz
8. Stowarzyszenie Europa i My
9. ARFP
10. Green REV Institute
11. Stowarzyszenie GTW
12. Fundacja Dobro Powraca
13. Fundacja Ave
14. Fundacja Mam Dom
15. Stowarzyszenie Jesteśmy Razem
16. Koło Gospodyń wiejskich Ko-bitka
17. Fundacja "Pomóż Walczyć o Życie"
18. Otwarta Rzeczpospolita - Stowarzyszenie przeciw Antysemityzmowi i Ksenofobii
19. Fundacja Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego
20. Stowarzyszenie Kulturalne KOSTROMA
21. Fundacja Terebint
22. Stowarzyszenie Klub Przyjaciół Wieliczki
23. Stowarzyszenie Pomocy Dzieciom "Tęcza" w Oławie
24. Fundacja miki - Centrum Rehabilitacji
25. Moc Inic
26. Fundacja ART JTM
27. Polskie Towarzystwo Stwardnienia Rozsianego Oddział w Lublinie
28. Fundacja DOM Dbamy O Młodych
29. Fundacja W Związku Z Rakiem
30. Fundacja Przestrzeń do życia
31. Fundacja Panoptykon
32. Fundacja "Merkury"
33. Fundacja Tygodnika Powszechnego
34. Fundacja ORCHidea
35. Stowarzyszenie Misji Afrykańskich, Centrum Charytatywno - Wolontariackie "SOLIDARNI"